

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 15 - 19 мај 2023 година

Пазарни двигатели

На меѓународните финансиски пазари, вниманието на пазарните учесници беше насочено кон преговорите поврзани со горната граница на јавниот долг на САД и ставовите на претставниците на ЕЦБ и ФЕД. Притоа, во текот на неделата се одржаа директни преговори помеѓу претседателот на САД, Џо Бајден и претседавачот на Претставничкиот дом на САД, Кевин Мекрти, за постигнување согласност за зголемување на горната граница за јавниот долг на земјата, којшто би овозможил непречено функционирање на американската администрација по 1 јуни.

Во однос на идната поставеност на монетарните политики на ЕЦБ и ФЕД и во текот на оваа недела монетарните власти се изјаснија за затегнување на монетарната политика. Во тој контекст, потпретседателот на ЕЦБ, Луис де Гвиндос, изјави дека централната банка ќе мора да продолжи со зголемување на референтните каматни стапки како резултат на сè повисоката инфлација во услужниот сектор, притоа нагласувајќи дека сè уште е рано да се донесе одлука за завршување на тековниот циклус на затегнување на монетарната политика. Слична беше и изјавата на членот на Советот на ЕЦБ, Роберт Холцман, според кого за справување со високата стапка на инфлација, депозитната стапка на ЕЦБ би требало да се зголеми над нивото од 4%.

Во однос на поставеноста на монетарната политика во САД, претседателот на ФЕД Атланта, Рафаел Бостик, истакна дека не очекува намалување на референтната каматна стапка во текот на оваа година, бидејќи смета дека инфлацијата не би се намалила онолку колку што првично прогнозираа пазарите. Исто така, Бостик посочи дека доколку се појави потреба ФЕД може и да ја зголеми референтната каматна стапка. Претседателката на ФЕД Далас, Лори Логан, исто така истакна дека досегашните економски показатели не се во прилог на запирање на затегнувањето на монетарната политика на ФЕД на состанокот во јуни.

Поради оптимизмот кај инвеститорите за можно постигнување согласност за зголемување на горната граница на јавниот долг во САД и изјавите на носителите на монетарната политика на ЕЦБ и ФЕД во прилог на затегнување на монетарната политика, се зголемија приносите низ целата крива на приноси во САД и еврозоната (растот на приносите во САД се движеше од 16,6 до 24,3 б.п., а во еврозоната од 19,1 до 23,9 б.п. на неделна основа).

Во текот на неделата, Европската комисија ги објави [Пролетните проекции](#). Во споредба со Зимските проекции, прогнозите за стапката на инфлација во еврозоната беа ревидирани нагоре од 5,6% на 5,8% за 2023 година и од 2,5% на 2,8% за 2024 година,

изразувајќи ја загриженоста околу одржливоста на ценовните притисоци во заедничката економија, особено во услужниот сектор. Исто така, и проекциите за стапката на БДП беа ревидирани нагоре, од 0,9% и 1,5% на 1,1% и 1,6%, за 2023 и 2024 година, соодветно. Очекувањата за повисока економска активност се должат на пониските цени на енергентите, подобрите синџири на снабдување и солидните остварувања на пазарот на труд. Сепак, во извештајот на Европската комисија е посочено на засилените надолни ризици во заедничката економија, во услови на висока базична стапка на инфлација.

Објавените економски показатели за еврозоната и понатаму упатуваат на тоа дека заедничката економија е отпорна на затегнатата монетарна политика. Притоа првичниот податок за економскиот раст во заедничката економија упати на рат на БДП за 0,1% на квартална основа. Во однос на ценовните показатели, конечниот податок за стапката на инфлација на еврозоната во април го потврди зголемувањето на потрошувачките цени од 6,9% на 7% на годишна основа. Анализирани по земји, највисоки стапки на инфлација имаат балтичките земји (стапката на инфлација во Летонија, Литванија и Естонија изнесува 15%, 13,3% и 13,2%, на годишна основа, соодветно) и Словачка (14%), додека најниска стапка на инфлација има Луксембург (2,7%). Индустриското производство во еврозоната, во март се намали за 4,1% главно како резултат на намаленото производство на капитални добра¹. Во однос на објавените економски показатели за најголемата економија на еврозоната, Германија, растот на цените на производителите на индустриски производи во април забави и од 6,7% се сведе на 4,1% на годишна основа, што воедно е и најнискиот раст на овие цени од март 2021 година наваму. Покрај тоа, показателот за деловните очекувања (ЗЕВ) во Германија, во мај, оствари силен пад, од 4,1 на -10,7 поени, одразувајќи ги ефектите од затегнувањето на монетарната политика. Во САД, трговијата на мало во април се зголеми за 0,4% на месечна основа, како одраз на зголемените продажби на градежна опрема и на моторни возила. Слично на ова, во текот на истиот месец и индустриското производство беше сè повисоко, за 0,5% на месечна основа, главно како резултат на зголеменото производство на моторни возила. Во однос на пазарот на труд, барањата за социјална помош се намалија од 264.000 на 242.000 барања, упатувајќи дека пазарот на труд и понатаму е многу силен.

Валутниот пар евро / САД-долар се намали на неделна основа, при оптимизам и согледувања за евентуално постигнување согласност за зголемување на горната граница на јавниот долг во САД. Притоа, во

¹ За ваквиот податок во голема мера негативно придонесе и силниот пад на производството во Ирска, од -26,3% на месечна основа.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

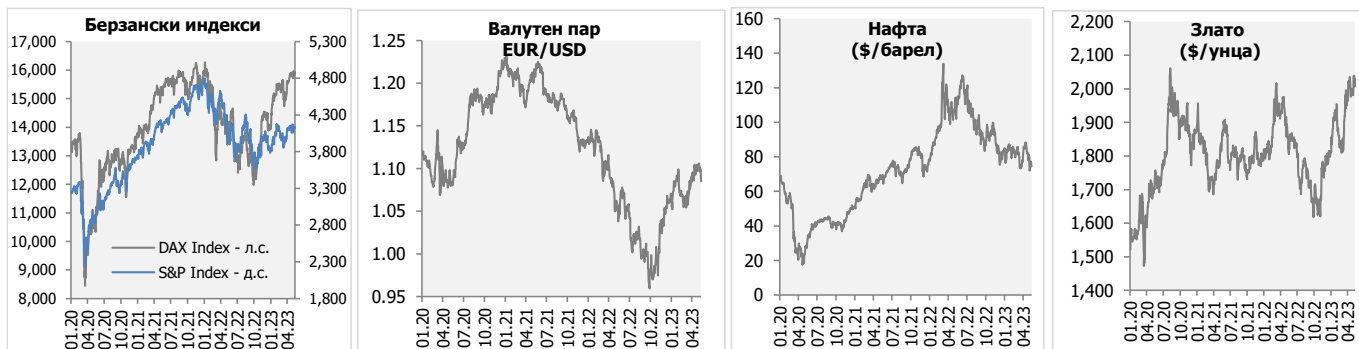
НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 15 - 19 мај 2023 година

услови на апрецијација на американскиот долар, цената на златото забележа пад.

Цената на нафтата се зголеми на 76,6 САД-долари за барел, главно како резултат на прогнозите

на Меѓународната агенција за енергија (IEA) за зголемување на глобалната побарувачка на нафта за 200.000 барели на дневна основа во тековната година.

Селектирани пазарни показатели

	12.05.	19.05.	неделна промена
DAX индекс	15,914	16,163	1.6%
S&P индекс	4,124	4,198	1.8%
Euribor 3m (%)	3.348	3.388	4 б.п.
USD Libor 3m (%)	5.3183	5.3690	5.1 б.п.
EUR/USD	1.0849	1.0785	-0.6%
Злато (\$/Oz)	2,007	1,977	-1.5%
Нафта (Brent, \$/barrel)	74.4	76.6	3.0%
Природен гас (EUR/MWh)	32.7	29.6	-9.6%
Ел. енергија (EUR/MWh)	79.5	90.1	13.2%

	Приноси во еврозоната			
	EUR 6M	EUR 2Y	EUR 5Y	EUR 10Y
30.12.2022	2.10	2.76	2.58	2.57
12.05.2023	3.00	2.59	2.22	2.28
19.05.2023	3.24	2.79	2.44	2.47
неделна промена (б.п.)	23.9	19.2	22.0	19.1
збирна промена од почетокот на годината (б.п.)	113.5	2.2	-13.7	-10.4

	Приноси во САД			
	USD 6M	USD 2Y	USD 5Y	USD 10Y
30.12.2022	4.75	4.43	4.00	3.87
12.05.2023	5.08	3.99	3.45	3.46
19.05.2023	5.27	4.23	3.67	3.63
неделна промена (б.п.)	18.7	24.3	22.3	16.6
збирна промена од почетокот на годината (б.п.)	51.7	-19.6	-33.5	-24.6